

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2025 m. gruodžio 11 d. Nr. 21RE2-344 (AG2-315/14-2025)

Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės, Vilijos Astrauskienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), Ingos Drąsutavičienės,

2025 m. gruodžio 11 d. Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. Y. patikslintą skundą atsakovui Kretingos rajono savivaldybės merui dėl Kretingos rajono savivaldybės mero 2025 m. lapkričio 17 d. išvados Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl paraiškos požeminio gėlo vandens gavybos gręžiniui projektuoti“ panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė:

Komisijoje priimtas nagrinėti pareiškėjo X. Y. patikslintas skundas atsakovui Kretingos rajono savivaldybės merui, kuriuo pareiškėjas prašo panaikinti Kretingos rajono savivaldybės mero 2025 m. lapkričio 17 d. išvadą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl paraiškos požeminio gėlo vandens gavybos gręžiniui projektuoti“ (toliau – ir Išvada).

Patikslintame skunde nurodo, jog pareiškėjas turi nuolatinių problemų su geriamuoju vandeniu. Pareiškėjas paaiškina, jog turi šulinį, kuriame yra pakankamai vandens tik, kai lyja lietus. Šulinio vandenį naudoja tik buityje, jo gerti negali, kadangi yra atlikęs vandens tyrimus, kuriais buvo nustatyta, jog vandenyje yra nitratų ir nitritų, kurių kiekis viršija leistinas normas. Pareiškėjas nurodo, jog nori pasidaryti vandens gręžinį, kad galėtų gręžinio vandenį naudoti maudymuisi, drabužių skalbimui, galbūt galėtų gręžinio vandenį gerti. Pareiškėjas teigia, jog centralizuoto vandens tiekimo nėra. Yra kaimynų, kurie turi vandens gręžinius. Taip pat yra kaimynų, kurie turi sunkumų dėl nepakankamo vandens kiekio šuliniuose.

Atsakovas Kretingos rajono savivaldybės meras atsiliepimu prašo pareiškėjo patikslintą skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime nurodo, jog Kretingos rajono savivaldybėje 2025 m. spalio 24 d. buvo gauta pareiškėjo paraiška dėl vandens gavybos gręžinio projektavimo adresu (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Paraiška). Atsakovas teigia, jog vertindamas pareiškėjo pateiktą Paraišką, vadovavosi visais teisės aktais, reglamentuojančiais gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių projektavimą, naudojimą, legalizavimą bei visais kitais dokumentais, turinčiais reikšmės galimam pritarimui arba nepritarimui Paraiškai.

Atsakovas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo (toliau – ir Įstatymas) 3 straipsnio 57 dalies, 12 straipsnio, 16 straipsnio 19 dalies nuostatomis pažymi, jog pareiškėjui buvo tinkamai išaiškintas visas teisinis reguliavimas, kad Kretingos rajono savivaldybės taryba 2010 m. spalio 28 d. sprendimu Nr. T2-379 „Dėl Kretingos rajono savivaldybės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano tvirtinimo“ patvirtino Kretingos rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialųjį planą (toliau – ir Specialusis planas), kuris yra norminis teisės aktas,

ir kuriuo Kretingos rajono savivaldybės administracija (toliau – ir Administracija) privalo vadovautis priimant ir tvirtinant kitus savivaldybės teritorijų planavimo dokumentus, priimant atskirus individualaus pobūdžio administracinius sprendimus, rengiant statybos projektus, numatant atitinkamus apsirūpinimo vandeniu bei nuotekų tvarkymo sprendinius. Specialiojo plano brėžinyje nurodyta, kad ginčo žemės sklypas su namu patenka į viešojo geriamojo vandens tiekėjo teritoriją. Iš Specialiojo plano brėžinio matyti, kad teritorijoje, kurioje yra žemės sklypas su projektuojamu gyvenamuoju namu adresu (duomenys neskelbtini), nėra numatytas individualus apsirūpinimas geriamuoju vandeniu bei individualus nuotekų tvarkymas. Šiuo atveju, vietinio vandentiekio įrengimas nenumatytas teritorijų planavimo dokumentuose (Specialiojo plano sprendiniuose), pareiškėjo žemės sklypas yra neprioritetinėje zonoje. Nurodo, kad Administracija privalo vadovautis patvirtintu Specialiuoju planu. Šiuo atveju, Specialiojo plano sprendiniai yra galiojantys ir nepakeisti, todėl pagrįstai ir teisėtai Raštu pareiškėjo prašymas netenkintas bei jam suteikta informacija apie galimybę sudaryti infrastruktūros plėtros sutartį dėl savivaldybės infrastruktūros įrengimo. Atsiliepime taip pat nurodo Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką, taikytiną Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo bei kitų teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų, Statybos įstatymo 24 straipsnio 13 dalies nuostatų atžvilgiu. Pažymi, jog savivaldybė, atsižvelgdama į Specialiojo plano sprendinius bei vadovaudamasi Požeminio vandens gavybos, monitoringo ir žemės gelmių tiriamųjų geologinių gręžinių projektavimo, įrengimo, konservavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 417 (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2021 m. balandžio 28 d. įsakymo Nr. D1-257 redakcija, toliau – ir Tvarkos aprašas), 5 punktu, kuriame nurodyta, kad savivaldybės vykdomoji institucija, atsižvelgdama į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus arba į savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentą, teikia išvadą dėl gėlo požeminio vandens gavybos ar žvalgybos gręžinio projektavimo, netenkina pareiškėjo Paraiškos.

Pareiškėjui ir atsakovui apie posėdžio vietą ir laiką pranešta tinkamai. Pareiškėjas patikslintame skunde nurodė, kad Komisijos posėdyje nedalyvaus. Atsakovas atsiliepime nurodė, kad sutinka dėl skundo nagrinėjimo rašytinio proceso tvarka. Atsižvelgiant į bylos šalių valią, byla išnagrinėta rašytinio proceso tvarka.

Patikslintas skundas atmestinas.

Byloje kilo ginčas dėl Kretingos rajono savivaldybės mero 2025 m. lapkričio 17 d. išvados Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl paraiškos požeminio gėlo vandens gavybos gręžiniui projektuoti“ teisėtumo.

Nustatyta, jog pareiškėjas nuosavybės teise valdo ½ dalį žemės sklypo adresu (duomenys neskelbtini), kadastro Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Žemės sklypas).

2025 m. spalio 24 d. pareiškėjas kreipėsi į Kretingos rajono savivaldybės administraciją su Paraiška gėlo požeminio vandens gavybos gręžiniui projektuoti adresu (duomenys neskelbtini).

Atsakovas priėmė skundžiamą Išvadą dėl pareiškėjo Paraiškos vandens gavybos gręžiniui projektuoti. Išvadoje pareiškėjui pažymėjo, kad Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2010 m. spalio 28 d. sprendimu Nr. T2-379 yra patvirtintas Specialusis planas. Pagal minėtą Specialųjį planą (duomenys neskelbtini), kuriame yra pareiškėjo Žemės sklypas, nenumatytas individualus apsirūpinimas geriamuoju vandeniu bei individualus nuotekų tvarkymas. Informavo, kad tiesiant centralizuotus vandentiekio tinklus, pareiškėjas turi galimybę sudaryti trišalę Kretingos rajono savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartį. Nurodė, jog neigiama išvada dėl pareiškėjo Paraiškos priimta, atsižvelgiant į Specialiojo plano sprendinius bei vadovaujantis Lietuvos aplinkos apsaugos normatyvinio dokumento „Požeminio vandens gavybos, monitoringo ir žemės gelmių tiriamųjų geologinių gręžinių projektavimo, įrengimo, konservavimo ir likvidavimo tvarkos aprašas“ (LAND 4-99), patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 417 „Dėl Lietuvos aplinkos apsaugos normatyvinio dokumento LAND 4-99 tvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2021 m. balandžio 28 d. įsakymo Nr. D1-257 redakcija), 5 punktu, kuriame nurodyta, kad „Savivaldybės vykdomoji institucija, atsižvelgdama į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų

tvarkymo infrastruktūros plėtros planus arba į savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentą <...> teikia išvadą dėl gėlo požeminio vandens gavybos ar žvalgybos gręžinio projektavimo <...>“. Išvadoje taip pat nurodyta jos apskundimo tvarka.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAI), Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas, Požeminio vandens gavybos, monitoringo ir žemės gelmių tiriamųjų geologinių gręžinių projektavimo, įrengimo, konservavimo ir likvidavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 417 (2021 m. balandžio 28 d. įsakymo Nr. D1-257 redakcija), ir kiti teisės aktai.

Vadovaujantis Įstatymo 3 straipsnio 57 dalimi, viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija (toliau – viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorija) yra šio įstatymo nustatyta tvarka išskirta teritorija, kurioje savivaldybės institucijos privalo organizuoti ir užtikrinti viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą. Savivaldybių institucijos planuoja geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą savo teritorijose ir viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijose rengdamos infrastruktūros plėtros planus ir juose nustatydamos aglomeracijas ir viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijas, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptis, nurodydamos šios infrastruktūros plėtros įgyvendinimo etapus (eigą, eiliškumą) ir finansavimą; paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra planuojama ir numatoma geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planuose arba rengiant kitą teritorijų planavimo dokumentą (Įstatymo 12 straipsnio 1 dalis). Savivaldybių institucijos turi siekti, kad pagal infrastruktūros plėtros planus visi savivaldybės gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas. Aglomeracijose turi būti planuojamos centralizuotosios geriamojo vandens tiekimo ir centralizuotosios nuotekų surinkimo sistemos, išskyrus, kai aglomeracijoje centralizuotųjų nuotekų surinkimo sistemų įrengimas neduos naudos aplinkai arba kai centralizuotųjų geriamojo vandens tiekimo sistemų ir (arba) centralizuotųjų nuotekų surinkimo sistemų įrengimo nepateisina argumentuotai pagrįsta didelė tokios sistemos įrengimo kaina ir kai tai ekonomiškai pagrįsta infrastruktūros plėtros plane, parengtame vadovaujantis aplinkos ministro tvirtinamų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių nuostatomis, tokiose infrastruktūros plėtros plane išskirtose teritorijose turi būti numatytas individualus apsirūpinimas geriamuoju vandeniu ir (arba) nuotekų tvarkymas nuotekų valymo ar kaupimo įrenginiais, kurie leidžia užtikrinti nuotekų išvalymą iki toje aglomeracijoje, viešojo vandens tiekėjo taršos leidime arba taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime nustatytų keliamų reikalavimų (Įstatymo 12 straipsnio 2–3 dalys). Infrastruktūros plėtros planai rengiami, koreguojami, keičiami, derinami, tikrinami ir tvirtinami vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymu, šiuo įstatymu ir aplinkos ministro tvirtinamomis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklėmis (Įstatymo 12 straipsnio 4 dalis).

Geriamojo vandens išgavimą, tiekimą, nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymą savivaldybės teritorijoje ir viešojo geriamojo vandens tiekimo regione organizuoja savivaldybių vykdomosios institucijos (Įstatymo 13 straipsnio 1 dalis). Savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje, nustatytoje pagal Įstatymo 12 straipsnio nuostatas, viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų (išskyrus paviršines nuotekas) tvarkymą vykdo viešasis vandens tiekėjas arba regioninis viešasis vandens tiekėjas (Įstatymo 13 straipsnio 1 dalis).

Įstatymu numatytas ir individualus apsirūpinimas geriamuoju vandeniu – geriamojo vandens išgavimas iš požeminio vandens telkinių nuosavybės teise ar kitaip valdomais ir (arba) naudojamais įrenginiais, kai per parą išgaunama mažiau kaip 10 m³ geriamojo vandens arba geriamuoju vandeniu aprūpinama mažiau kaip 50 fizinių asmenų, o išgautas vanduo neparduodamas arba nenaudojamas viešajam geriamojo vandens tiekimui (3 straipsnio 22 dalis). Tačiau asmenys, individualiai apsirūpinantys geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkantys nuotekas, privalo, be kita ko, geriamajam vandeniui išgauti skirtą požeminio vandens gręžinį projektuoti, įrengti, konservuoti ir likviduoti aplinkos ministro nustatyta tvarka (Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 1 punktas).

Požeminio vandens gavybos, monitoringo ir tyrimo gręžinių projektavimo, įrengimo, konservavimo ir likvidavimo tvarka nustatyta Tvarkos aprašu (1 punktą). Fiziniai ar juridiniai asmenys ar šių asmenų grupės, veikiančios pagal jungtinės veiklos sutartis, ketinančios įsirengti gėlo požeminio vandens gavybos ar žvalgybos gręžinį, turi raštu ar elektroniniu būdu, pasirašytu kvalifikuotu elektroniniu parašu, pateikti savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama įrengti gręžinį, vykdomajai institucijai paraišką gėlo požeminio vandens gavybos ar žvalgybos gręžiniui projektuoti (toliau – paraiška) (Tvarkos aprašo 4 punktą). Nagrinėjamu atveju, pareiškėjas teisės aktų nustatyta tvarka teikė Paraišką ir prašė leidimo projektuoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį, tačiau skundžiama Išvada toks prašymas nebuvo tenkintas, nes pareiškėjo Žemės sklypas patenka į teritoriją, kurioje pagal Specialiojo plano sprendinius nenumatytas individualus apsirūpinimas geriamuoju vandeniu bei individualus nuotekų tvarkymas.

Tvarkos aprašo 5 punktu nustatyta, kad savivaldybės vykdomoji institucija, atsižvelgdama į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus arba į savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentą, Viešojo administravimo įstatymo nustatytais terminais teikia išvadą dėl gėlo požeminio vandens gavybos ar žvalgybos gręžinio projektavimo; teigiama savivaldybės vykdomosios institucijos išvada yra pagrindas gręžiniui projektuoti (Tvarkos aprašo 5 punktą). Vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 5 straipsnio 1 dalimi, savivaldybės infrastruktūros plėtros teritorijos planuojamos parengiant savivaldybės ir vietovės lygmens kompleksinio ir (ar) specialiojo teritorijų planavimo dokumentus. Nagrinėjamu atveju, aktualūs Specialiojo plano sprendiniai, kuriais yra išspręsta Kretingos rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra. Vadovaujantis Specialiojo plano sprendiniais, (duomenys neskelbtini), teritorijoje, į kurią patenka ir pareiškėjo Žemės sklypas, numatytas centralizuotasis geriamojo vandens tiekimas, t. y. viešojo vandens tiekėjo aptarnaujama teritorija, individualus aprūpinimas geriamuoju vandeniu šioje teritorijoje nenumatytas. Pažymėtina, jog pareiškėjas neginčija Išvados tuo pagrindu, kad Specialiojo plano sprendiniai negalioja pareiškėjo Žemės sklypo atžvilgiu, tad ginčo dėl šios aplinkybės byloje nėra.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra išaiškinęs, kad viešojoje teisėje veikiančios įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principai lemia tai, kad visi viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgalinimus, kurie jiems yra suteikti konkrečiomis teisės aktų nuostatomis, todėl plečiamas valdymo institucijų kompetencijos aiškinimas yra negalimas (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2007 m. lapkričio 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A¹⁴-1052/2007; kt.). Viešojo administravimo subjektui galioja administracinės teisės principas, nustatantis, jog viešojo administravimo subjektui leidžiama tiek, kiek nustato įstatymas. Šis imperatyvas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas neturi diskrecijos teisės peržengti jam nustatytos kompetencijos ribas ar veikti tokiu būdu, kokio nenumato teisės aktai (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2024 m. lapkričio 6 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-704-662/2024; kt.).

Išdėstyto pagrindu Komisija sprendžia, jog atsakovas priėmė pagrįstą ir teisėtą Išvadą pareiškėjo Paraiškos atžvilgiu, nes atsižvelgiant į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus Kretingos rajono savivaldybėje, t. y. Specialiojo plano sprendinius, pareiškėjo Žemės sklypas yra viešojo vandens tiekėjo aptarnaujamoje teritorijoje, individualus aprūpinimas geriamuoju vandeniu šioje teritorijoje nenumatytas, pagrindo įrengti Žemės sklype gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį nėra.

Dėl pareiškėjo patikslinto skundo argumentų, susijusių su šulinio vandens nepakankamumu, centralizuoto vandens tiekimo nebuvimu, atkreiptinas dėmesys, kad skundžiama Išvada pareiškėjas atsakovo buvo informuotas apie galimybę, tiesiant centralizuotus vandentiekio tinklus, sudaryti trišalę Kretingos rajono savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartį. Ginčo atžvilgiu pažymėtina, jog atsakovas neturėjo pagrindo vertinti kitas, nei teisės aktuose (Įstatyme, Tvarkos apraše) numatytas, aplinkybes ir priimti priešingo turinio Išvadą.

Kiekviena valdžios institucija yra saistoma bendrųjų teisės principų bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų. Viešojo administravimo subjektai savo veikloje turi vadovautis įstatymo viršenybės, išsamumo, įpareigojančio į prašymą ar skundą atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodant visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas,

kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį, objektyvumo bei kitais principais (VAĮ 3 straipsnis). VAĮ 10 straipsnio 5 dalis numato, jog administracinis sprendimas turi būti motyvuotas bei pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis ar kitomis administraciniam sprendimui įtakos turėjusiomis aplinkybėmis (5 ir 6 papunkčiai). Šios normos sietinos su viešojo administravimo subjekto veiklai keliamu įstatymo viršenybės principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektų veikla atitiktų VAĮ išdėstytus teisinius pagrindus, o administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais (VAĮ 3 straipsnio 1 dalies 4 punktas).

Komisija, įvertinusi visas byloje nustatytas faktines bei teises aplinkybes, sprendžia, kad Kretingos rajono savivaldybės mero 2025 m. lapkričio 17 d. išvada Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl paraiškos požeminio gėlo vandens gavybos gręžiniui projektuoti“ yra pagrįsta byloje surinktais įrodymais, atitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje išdėstytus administraciniam sprendimui keliamus reikalavimus, todėl laikoma teisėta ir pagrįsta. Tenkinti pareiškėjo patikslinto skundo reikalavimą dėl išvados panaikinimo nėra pagrindo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo X. Y. patikslintą skundą atsakovui Kretingos rajono savivaldybės merui dėl Kretingos rajono savivaldybės mero 2025 m. lapkričio 17 d. išvados Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl paraiškos požeminio gėlo vandens gavybos gręžiniui projektuoti“ panaikinimo atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Vilija Astrauskienė

Komisijos narės

Marina Adomaitė

Inga Drąsutavičienė